

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo



LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919. AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 124.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 21. OKTOBRA—SATURDAY, OCTOBER, 21. 1922.

LETO (Vol.) VII

RUSIJA OPOMINJA ZAVEZNIKE, NAJ PUSTE DARDANELE PRI MIRU.

Moskva, 20. oktobra. — Glasom najnovejših političnih vesti, je Rusija zopet stopila na svetovni oder glede dardanelskega vprašanja in s svaričim glasom opozarja vse zaveznike, naj ne segajo po Dardanelah, ker te ne spadajo njim.

Ruski zunanji minister Čičerin izjavlja uradno, da glede premirne konference nima Rusija ničesar ugovarjati, ker se je tikala v glavnem vojnih operacij med Grško in Turčijo. Toda odločno pa ugovarja, da bi zavezniki barantali na svojo roko z dardanelskimi ožninami, do katerih niso upravičeni, ne zemljepisno, ne drugače. O usodi teh imajo pravico odločevati le tisti, ki mejijo zemljepisno na Črno morje iz katerega vodi izhod edino skozi dardanelske ožine. Ti imajo besedo, drugi je pa nimajo, ker silijo na tujo zemljo, do katere nimajo ni trohice pravice. Čičerin pravi, da bo Rusija podpirala Turčijo v sledečih točkah:

1. — Rusija bo podpirala zahteve Turčije glede njenih narodnih meja, kot je to označeno v carigradskem paktu nacionalistov pred zaključkom zadnjega turškega parlamenta, in potem ratificirano po angorski vladi.
2. — Rusija podpira Turčijo glede njenih suverenih pravic v Dardanelah, katerih se ne sme skušati omejiti.
3. — Rusija je proti vsaki vzdržbi nevtralnosti v Dardanelah, je proti sedanjim in proti vsaki novi upostavitvi kake nevtralne zone v ožinah.
4. — Rusija je proti vsaki kontroli v Dardanelah, ki naj bi jo imela kaka liga narodov.
5. — Rusija je proti vsakemu mandatu ali kakik kontroli, ki naj bi bila v rokah tujezemskih držav v Dardanelah, ali kakem turškem teritoriju.
6. — Rusija podpira trgovsko svobodo v soglasju suverenih pravic Turčije v Dardanelah.
7. — Rusija krepko ponavlja svoje zahteve za absolutno svobodo trgovine v ožinah.

Rusija tudi izjavlja, da do danes še ni prejela nikakega uradnega povabila na bodočo mirovno konferenco, ki se bo vršila med Grki, Turki in zavezniki v kratkem času. Čičerin izjavlja, da zavezniki nimajo pravice vabiti na konferenco Jugoslavija in Romunije. Iz kakega stališča Čičerin ugovarja pravici Romunije, da bi ne smela biti prisotna na konferenci, je uganka. Saj Romunija je vendar država, ki zemljepisno meji na Črno morje. Tudi Jugoslavija ima pravico do konference radi svoje podonavske plovbe, ki ima edini izhod na Črno morje.

Odkod črpa Čičerin svoje argumente proti prisotnosti Jugoslavije in Romunije je uganka za vsakega političnega opazovalca. Ne sme se ugovarjati pravici Rusije glede dardanelskih ožin, ker ima edini izhod iz Črnega morja skozi Dardanele. Toda ona brani in ugovarja drugim

ZNAKI NOVE REVOLUCIJE NA GRŠKEM.

Saloniki, 20. okt. — Na Grškem se dviga iz tal nov revolucionarni duh. Vse politične stranke so silno užaljene radi groznega poloma v Mali Aziji, ki bo iztrgal iz grških rok tudi velik kos pridobljenega ozemlja v zadnji svetovni vojni. Vshodna Tracija do reke Marice bo šla nazaj pod Turško oblast, to je gotova stvar. Vse to pa dviga grški narod odporu in uporu.

Pristaši Venizelosa zahtevajo, da se povzročitelje te strašne katastrofe kaznuje. Z njimi soglašajo tudi drugi vročerknejši elementi. Republikański elementi pa delajo na vso moč, da se enkrat za vselej izbacne iz Grške monarhistično obliko vlade. Sedaj se slednjim tudi najlepša prilika nudi, ker ljudstvo je skrajno razkačeno in bi se dalo potegniti v vsak političen vrtnec.

Te dni se po vsej Grški obdržujejo javni shodi, da se inscenira javno mnenje glede zahtev Turških nacionalistov. Vsekakor, ako bodo zavezniki še nadalje podpirali Turke, je pričakovati, da se bo grška vlada v Atenah, ako ne pride do kakih drugih političnih izprememb, podala, ker vidi pred seboj preogromno moč.

ZAVEZNIŠKA KOMISIJA V CARIGRADU VSTAVILA TURKE.

Carigrad, 20. okt. — Kemalisti so nameravali poslati 8 tisoč nacionalističnih žandarjev preko Carigrada v vzhodno Tracijo. Ta akcija bi bila na izvršena proti določilom Mudanske premirne konference in vsled tega je zavezniška komisija odklonila in volitev za prehod turškim nacionalističnim žandarjem.

RUSI BEŽE IZ VLADIVOSTOKA PRED BOLJŠEVIKI.

Tokio, 20. okt. — Poročila, ki jih prejemo tukajšnji časnikarji o položaju v Vladivostoku, naznanjajo, da občinstvo mesta trumoma zapušča svoja bivališča iz strahu pred bližajočimi se boljševiki, ki prodirajo proti mestu. Japonska vlada je posodila dva transporta za prevoz beguncev, ki bosta prepeljavala Russe na Kitajsko ozemlje, da se tako umaknejo, kolikor mogoče, masakriranju, katerega bodo boljševiki gotovo vzpizorili, ko dosepejo v Vladivostok.

Tudi dva ameriška križarja sta bila poslana iz kitajskega vodovja v Vladivostok, da tamkaj pomant štiti interese tujezemskih podanikov.

Ali si že naročil Koledar "Ave Maria"? Ako ne stori to takoj!

k posvetovanju glede bodoče nevtralnosti dardanelskih ožin, je pa nemumljivo. Pri tem bi človek skoro vpisal boljševika Čičerina, če on sploh sam ve, kaj bi rad in kaj išče.

RAZNE NOVICE.

LLOYD GEORGE, MINISTRSKI PREDSEDNIK ANGLIJE IZBACNEN.

London, 20. okt. — Stari politični lijak Velike Britanije, ki je več let predsedoval angleškemu kabinetu, je končno izgubil politični ugled. Ko je to uvidel, da mu ne bo mogoče več ostati na krmilu, je podal resignacijo angleškemu kralju.

BONAR LAW BO NOVI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

London, 20. okt. — Kakor hitro je podal Lloyd George svojo resignacijo, je poklical kralj Jurij na tajno posvetovanje Bonar Law-a in mu poveril formiranje novega kabineta. Bonar Law je pristaš konservativne stranke.

CARLTON KLUB IZPODRINIL KOLALICIJSKI KABINET.

London, 20. okt. — Takozvani Carlton politični klub sestojč iz konservativcev, je volil proti zaupnici z 99 glasovi večino. Takoj zatem je uvidel Lloyd George poraz svojega koalicijskega kabineta in je podal resignacijo.

BRITANIJA PROTESTIRA PROTI PREISKAVI Z. D.

Southampton, 20. okt. — Britanski zunanji minister je poslal v Washington protest proti preiskovanju obrežne ladie, ki je vozila med New Yorkom in Halifaxom. Ladja je imela na krovu opojne pijače, katere je oblast Z. D. zaplenila.

NOVO ODKRITJE PRI CHICAŠKI UPRAVI.

Chicago, Ill. 20. okt. — Fred Lundin je bil imenovan včeraj pri razkrinkovanju znanega šolskega škandala, kot sovedeleznik znanega šolskega grafit. Vedno lepše stvari prinajajo na dan. Volilci volilni dan prihaja, glejte, da boste iztrebili izkoriščevalce iz publičnih uradov.

LEGIJA VOJNIH VETERANOV PROTI SVOJEMU POVELJNIKU.

New Orleans, 20. okt. — Legionarji po vseh Z. D. hite pošiljati resolucije na glavni urad Ameriške legije doslužnih vojakov, da se naj sedanje poveljnika brigadirja generala Sawyer-ja takoj odstrani, ker se ni izkazal naklonjenega vojakom pri agitaciji za pomoč pohabljenim vojakom.

PRISTAŠI I. W. W. SNOVALI NOVE ZAROTE V OREGONU.

Portland Ore., 20. okt. — Agitatorji I. W. W. stranke so pridno kovali zaroto vzpizoriti splošno stavko po celi državi Oregon. Hoteli so zaustaviti ves promet in industrijski obrat. Državni detektivski so celo stvar pravočasno zasledili in so jih te ptičev utaknili v zapor.

JUGOSLOVANSKA VALUTA SE DVIGUJE.

Jugoslovanska krona je noskočila tekom zadnjega meseca za celih 18 odstotkov v svoji vrednosti. Dviganje krone (Dalje na 3. strani.)

IZŠEL JE

KOLEDAR "AVE MARIA" za leto 1923.

Te dni smo pričeli razpošiljati Koledar za leto 1923. Krasna knjiga je. Vsebuje 256 strani. Cena samo 50c. Za v stari krai 75c. Rojaki sezite po tej krasni knjigi. Naročnino pošljite na:

"AVE MARIA"
1849 West 22nd Street.
CHICAGO, ILLINOIS.

SOCIALIZEM IZGUBLJA TLA V FRANCJI.

Pariz, 20. okt. — Sedanje lokalne volitve v Franciji so pokazale velik odpor proti ministrskemu predsedniku Poincareju. Zveza francoskih konservativcev ne bo živela posebno dolgo, kakor kaže ljudsko mnenje pri sedanjih volitvah.

Pa tudi socialistična stranka v Franciji, ki je bila do novejših časov zelo močna, rapidno izgublja svoj vpliv. Komunizem in radikalizem sta jo diskreditirala, da je zgubila ves svoj vpliv pred javnostjo. Francosko ljudstvo se oteplje socializma z vsemi štirimi. Boje se ga, kakor strupene kače. No, saj poštenih preizkušenj Francozom ne manjka s socializmom. Jakobinstva, francoski narod ne bo pozabil, prav tako ne, kakor tudi Rusi ne bodo izgubili spominov na boljševizem, ki je s krvjo pobarval vse potoke in reke v Rusiji.

DEMOKRATSKI SHOD SLOVENCEV V CHICAGO.

V četrtek večer, kakor je bilo to naznanjeno se je zbrala precejšna skupina Slovencev v dvorani sv. Štefana. Na to sejo je dospel tudi kongresnik A. J. Sabath, z njim lokalni načelnik demokratske stranke in še par drugih, ki so sklicali shod, da na njem pojasnijo principe in načrte demokratske stranke.

Glavni govornik na shodu je bil kongresnik Sabath, ki je govoril kakih 45 minut. V svojem govoru je razložil navzočim na shodu vse tuzmazana dela, ki spadajo v zgodovino nasprotnikov demokratske stranke. Razložil je tudi, kot kongresnik, kateremu je stvar znana, kdo je kriv, da se je premogarska in železničarska stavka toliko časa vlekla. Krivce tega zlodejstva je pokazal poslušalcem v čisti jasni luči in nobenega dvoma ni, da bodo volilci letos dali svoje glasove za demokratsko stranko v večini.

Na željo vseh prisotnih se je izvolil pripravljalni odbor, da se v ta

IZ JUGOSLAVIJE.

Glas duhovnika z dežele. Za "Bog plačaj" smo opravili 14. 9. šolsko mašo z "Veni S. Spiritus" in sedaj zopet pričnemo z delom v šoli. Z grenkobo v srcu gremo, posebno župniki manjših župnij, letos na delo. Za šolski leti 1920.—21. in 1921.—22. nam je Pribečević odtegnil v šoli težko zaslužene krajcarje in jih naklonil svojim upravam. To pa kljub temu, da ne živimo več, ampak le še životarimo. Službujem v župniji, kjer župna nadarbina nima pidi zemljišča. Tudi drugi dohodki niso imena vredni in sem v Avstriji dobil polno kongruo, mesečno 70 goldinarjev. Dne 2. 9. sem obhajal spomin, da sem se pred 30. leti vtopil v službovanje. Ta dan prinese pismonoša mesečno plačo. Ker smo duhovniki plačani v zlatu, vzamem svinčnik in izračunam, koliko se mi je poslalo za mesec september. Bila je enajst švicarskih frankov in 44 centesimov ali v naših predvojni goldinarjih 5 (reci pet) goldinarjev, 14 in pol krajcarja. S temi 5 goldinarji pa moram še skrbeti za kurjavo in druge potrebščine župnega urada. In takemu revežu se ne privoščijo v šoli težko prisluženi vinariji! Večna sramota tistim, ki so tega krivi!

Na "gavage" je bila obsojena pred mariborsko poroto 21-letna delavka s Stare gore pri Št. Ilju, Marija Pevec, ker je umorila svojega pet tednov starega otroka.

Devetinšestdeset-letnico Slomškove smrti so slovesno proslavili na Ponikvi pri Celju v nedeljo 24. septembra.

Izginil je znani mariborski trgovec, Matevž Žmager. Sumi se, da se je na njem izvršil zločin, ker je imel vedno večje vsote denarja pri sebi.

namen skliče še en javni shod, ki se bo vršil prihodnji četrtek dne 26. oktobra tudi v dvorani sv. Štefana. Več o tem prihodnjič.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošle v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron \$ 2.80	50 lir \$ 2.40
1.000 — kron \$ 5.30	100 lir \$ 5.30
5.000 — kron \$ 25.50	500 lir \$ 25.00
10.000 — kron \$ 50.50	1000 lir \$ 50.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po te in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"
1849 West 22nd Street
Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

2849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

Proti brezverski šoli.

Vernemu človeku mora biti in mu bo tudi brez dvoma v prvi vrsti merodajna o kaki stvari sodba Cerkev same. Zakaj Cerkev Kristusova je namestnica Kristusova. "Kdor Cerkev ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik." Torej nam mora tudi o brezverski šoli biti pred vsem sodba Cerkev merodajna in zadostna. In kako sodi Cerkev o tej zadevi? Če zasledujemo boj za versko in protiversko, oziroma brezversko šolo, vidimo, da so papeži — zlasti še vsi zadnji veliki papeži Pij IX., Leo XIII., Pij X. in Benedikt XV. — od prvega početka pa do danes jasno in določno in dosledno obsodili in to ne enkrat, ampak nešteto krat v raznih izjavah, okrožnicah in pismih, ne le vsak poskus, ampak tudi najbolj tiho namero, da bi se verouk odstranil iz šole. Njih izjave pa so kratko in določno povzete v novo cerkveno postavodajo; ki jo je izdala vernikom Cerkev l. 1918., in te odredbe se glasijo takole:

1. Člen 1113: "Stariši imajo strogo dolžnost, da poskrbijo za versko in npravno kakor tudi za telesno in prosvetna vzgojo svojih otrok."
2. Člen 1372: V pouku ne le ničesar ne sme biti, kar bi nasprotovalo katoliški veri in npravnosti, ampak verska in npravna vzgoja mora biti na prvem mestu. Pij IX. je označil stališče verouka v šoli še jasneje: "V ljudskih šolah mora verski pouk nadvladati ves ostali šolski pouk, tako, da so drugi predmeti pripomočki za verouk."
3. Člen 1374: Katoliški otroci naj ne posejajo nekatoliških, nevtalnih, mešanih šol, ki jih namreč pohajajo tudi nekatoliški otroci.
4. Člen 1379: Kjer ni katoliških šol, naj zlasti škof poskrbi, da se ustanove. Verniki naj gotovo po svoji moči pomagajo, da se katoliške šole ustanavljajo in vzdržujejo.

Tako o šoli naša najvišja cerkvena oblast. In z njo soglašajo naši škofje, ki so nam ponovno raztolmačili te zahteve Cerkev o šoli posebej v pastirskem listu iz lanskega leta, kjer poudarjajo: "Šola mora nadaljevati verski nauk in na tem temelju urediti vso šolsko vzgojo... Ves nauk v šoli mora biti prežet od strahu božjega in verskega duha... S polnim pravom moreš in moraš zahtevati od šole in v šoli tak postopek, postopek, nadaljen s sveto vero Jezusovo... Krščanski roditelji! Zato se ne boste čudili nam škofom, vašim pastirjem, da smo takoj dvignili svoj glasen ugovor, ko smo čuli, da se resno namerava vzgajati vaša deca ne v duhu Jezusovem, ampak v duhu sokolskem..." In naš škof, kolikokrat so nam že tolmačili v zadnjih pastirskih listih zgorej omenjene zahteve Cerkev o šoli! Postavimo tu sem le par tozadevnih stavkov: "Krščanski stariši! Vi imate prirojeno pravico zahtevati, naj bodo šole tako urejene, da bodo krščansko vzgojo otrok nadaljevale in pospeševale. Državna ustava nam mora to prirodno pravico varovati in braniti. Dati vam mora odločilno besedo v šolskih svetih, poskrbeti mora za šolske knjige, ki se strinjajo s sveto vero, izobraziti vam mora katoliško prepričanih in po veri živečih učiteljev... Vi imate dolžnost zahtevati, naj bo v šoli križ, naj otroci pred poukom in po pouku molijo, naj se jim ne ovira prejemanje sv. zakramentov, naj bo učitelj otrokom vzoren zgled vernega, krščanskega življenja. Ali naj se vaši otroci v šoli učijo zmot, ali naj se jim v srce zasajajo verski dvomi, mržnja do duhovnov, zaničevanje krščanskega življenja, ali naj jih šola uči razbrzdanosti in brezbožnosti?"

Konec... Kdor bere in pride do sem, naj še enkrat začne od začetka in naj s premislekom bere po vrsti našete zahteve Cerkev in države o šoli in potem naj se resno vpraša: "Ali sem katoličan." In če si, bo odgovoril z da, potem naj se vpraša: "Ali kot katoličan poslušam papeža in škofa?" In če si bo zopet odgovoril z da, potem naj še enkrat vpraša: "Ali sem kot katoličan tudi poslušal papeža in škofa, kar mi veljavajo glede šole ali pa sem morda že kaj zamudil in če sem zamudil, ali sem pripravljen v prihodnje zamujeno popraviti?" In nič ne dvomim, da bomo rekli vsi: "Marsikaj smo že zamudili. To da v prihodnje bo drugače... Boj za versko šolo je ena najvažnejših zadev verskega katoličana in v ta boj posežem tudi jaz po navodilu Cerkev v časno in večno korist svojih in tujih otrok!"

UTRINKI.

Tisti, ki govori resnico tudi v času, ko se gre za njegovo kožo, je lastnik pravega poguma.

Nekateri ljudje so zelo kratki z idejami, vendar kljub temu ne vedo kdaj ustaviti svojega jezika.

Tatovi niso v novejših časih nič preveč zgovorni, ko vrše svoj posel. Kolikor so njih jeziki prekratki, to nadomestijo njih prsti.

Več ljudi pomrje od lenobe, kakor pa od pridnosti.

Resnica je, da so dve glave vedno boljše kot ena, vendar pridejo tudi časi, ko je še ena preveč.

Ako bi se vse naše želje izpolnile, ali bi ne bilo lušno na svetu? Seveda bi bilo, "ako" bi se!

Včasih srečamo tudi ljudi, ki mislijo tako visoko o samih sebi, da bi

jih po pravici morali obdavčiti zato.

Ne bogastvo, pa ne revščina ni v stanu napraviti iz človeka moža.

Nadebudni ljudje včasih vlačijo nade tako daleč, da naposled ostanejo osmešeni vsled nad.

Resnica je, da je svet danes vse nekako na "brž," toda s tem še ni rečeno, da ga mora biti že konec.

Laž je grda lastnost; še grša lastnost je nevoščljivost, ki je mati vseh hudobij.

Ljudje bi se radi imeli, ko bi bilo med njimi več ljubezni ter manj nevoščljivosti in sovraštva.

Ko bi od ljudi šel tako rad denar, kakor gredo od njih razni nasveti, bi v kratkem vsi berači in prosjaki postali milijonarji.

Cleveland, O. — Gospod urednik:

Iz naše naselbine, katera je tako velika vam prihajajo vesele in žalostne novice, naslednja bi kakor taka spadala med žalostne, vendar pa, kot taka je tudi vesela in tolažilna za ostale, kateri vsi bomo morali iti po isti poti.

Dne 5. oktobra je Calvarija pokopališče zopet sprejelo v svojo osrčje in varstvo do sednjega dneva truplo slovenske žene, dobre matere in skrbne gospodinjice "Margarete Križman" (poprej Gostiša), katera je po dolgi in neozdravljivi silni bolezni na raku podlegla v soboto večer ob pol enajsti uri 2. oktobra v starosti 51. let.

Muke trpljenja je prenašala tako voljno, kakor bi ji ne bilo ničesar. Smrt je sprejela z smehljajočim obrazom in molitvijo in zavestjo v navzočnosti duhovnika Rev. Miklavčiča, ko so ji podelili Sv. poslednje olje. Lahka je bila njena ločitev, smrt ji je bila lahka, družina pa je bilo zaplakala in dobre soproge in matere ne bode mogla pozabiti. Z glasnim jokom je bila spremljana k večnemu počitku, kjer ga bo sedaj uživala pridružena vsem, ki so že tam. Mir in pokoj!

Pokojna Margareta je bila doma iz Cirknice. V Ameriki je bila 8 let. Doma zapuščala enega brata, tukaj soproga in 2 sina izmed katerih eden vodi obrt drugi pa obiskuje St. Ignacius kolege. Pokojnica je imela v stari domovini veliko sorodnikov in pozancev, naj ji bode tuja zemlja lahka, družini pa iskreno sožalje!

Priatelj.

So. Chicago, Ill. — Neizprosna smrt si je sedaj izbrala mlado žrtev. Mrs. Alojzija Poznanović roj. Kovacic je podlegla kruti sušici in je umrla 15. oktobra t. j. v nedeljo po noči ob 12. uri in 45 minut lepo pripravljena.

S karmeljskim škupulirjem na sebi je zatislila svoje trudne oči za ta svet. Mlada mati, še le 22 let stara zapuščala 1½ leto staro hčerko Dorotejo. Žalujejočemu možu, potrtim starišem in sorodnikom naše sožalje. Pokojni trpinka pa privoščimo večni mir in pokoj! Naj počiva v miru. Pogreb rajne je bil v sredo 18. oktobra.

S smrtjo se bori nadalje Nikolaj Požek, spreviden s tolažili sv. katoliške vere.

Zadnjo soboto 14. oktobra se je pričel v Ewing hall cerkveni fair. Vkljub zelo deževnemu vremenu se je dokaj faranov zbralo in je ves čas vladalo med njimi prav živahno razpoloženje in navdušenje. Za to je bil pa tudi dobiček zadovoljiv. Sveto skupička bode cenjenim bravcem naznanjena še le na koncu fera. Prihodnjo soboto in pa še 28. oktobra se nadaljuje cerkveni fair. Čuje se, da bode zlasti zadnji večer faira obilno obiskan. Tako bode prav! Dobrodošli!

Poročevalec.

Pittsburgh, Pa. — Cenjeni g. urednik: — V nedeljo, dne 15. oktobra je bil za vse tukajšnje katolike velik dan. Ta pomenljivi dan bo ostal zapisan s zlatimi črkami v zgodovini Pittsburghske škofije. Vršila se je slavnostna parada društev Najsvetejšega Imena. Udeležba je bila silna nad 25. tisoč broječa množica je korakala po zastavo in križem našega Gospoda Kristusa. Tu si videl fante in moze vseh narodnosti, ki so korakali ponosno in navdušeno pod zastavo Najsvetejšega Imena.

Na tej slavnosti smo bili tudi pittsburghski Slovenci, dokaj lepo zastopani pod vodstvom č. gg. Fathra Sojarja in Fathrom Majerjom. Da vsa čast vam katoliški Slovenci v Pittsburghu, pokazali ste, da vam je vera vaših očetov še draga in glo-

boko ukoreninjena v vaših srcih. Le tako korajžno naprej tudi v vašem vsakdanjem življenju in katoliška misel in zavednost bo rastla od dne do dne.

Z delom gre v Pittsburghu sedaj še precej dobro in Slovenci v splošno jako dobro napredujejo.

Pozdrav vsem Slovincem širom Amerike, posebno pa članom Najsvetejšega Imena.

Frank Cvetič.

Chicago, Ill. — Zadnjo nedeljo, dne 15. oktobra zvečer smo imeli v naši naselbini zopet krasni pomenljivi zabavni večer, katerega je priredilo društvo Najsvetejšega Imena. Najzanimivejše poglavje tega zabavnega večera pa je bilo interesantno predavanje o človeškem temperamentu, ki ga je imel Dr. Rev. Hugo Bren. Tako zanimivega in podučnega predavanja še nismo slišali v naši naselbini. Da je Dr. Hugo izboren govornik, to ve vsak, ki ga je kdaj imel priliko poslušati. S svojim jednatim humorjem, ki ga je zanimivo vpletal med predavanje napravi predavanje še toliko zanimivejše. Občinstvo bi ga poslušalo celo noč, ko bi le preč. g. hotel govoriti. Takih predavanj bi bilo potreba pogosto, ker take stvari so za narod koristne in podučne. Upamo, da bo nam preč. g. Dr. Hugo Bren zopet v kratkem napravil slično predavanje. Predavatelja pa naj Bog živi še mnogo let med nami chicaškimi Slovenci!

Tudi slika junaške Judite, ki se je zadnjo nedeljo večer predstavljala v naši dvorani je bilo nekaj ne navadno lepega. Slika, ki je predstavljala, kako more nastopiti junaška žena, je prav, kakor nalašča za današnje dni, ko svet postaja sleherni dan bolj mlačen v sv. veri. Slika in vse za ta zanimivi večer je pripravilo društvo Najsvetejšega Imena, katero v resnici zasluži vse pohvale v tem oziru.

Slišali smo, da se je Mr. Jožef Kulovec, ki se je zadnji podal na pot v stari kraj, vrnil iz New Yorka v Chicago. V New Yorku so ga dobili neki nepridipravi in ga okradli za večjo svoto gotovine, ki jo je Mr. Kulovec mislil nesti s seboj v staro domovino. To je nov dokaz, da je denar v gotovini nes pametno nositi s seboj v staro domovino. Nihče ne ve, kaj ga doleti na poti, lahko je okraden, lahko umrje in denar gre. Potniki, ki greste v stari kraj nesite s seboj dolarske čeke, katere vam naredi BANČNI ODDELEK "EDINOSTI". Te čeke lahko izmenjate v stari domovini in če ga kdo vam ukrade na poti, ga ne bo vnovčil. Vam se bo pa izdal duplikat, s katerim boste dvignili denar. Torej pozornost, kdor namerava v stari kraj!

Mr. Anton Stonich na 22nd Place je že par dni bolan. Zbodel se je na prst, nakar se mu je rana prisadila in zdravnik izjavlja, da si je zastrupil kri. Mr. Stonichu želimo skorajšnjega okrevanja!

Storklja je obiskala te dni Mr. in Mrs. Martin Hozjan na Dole ave, in jima pustila krepko hčerko Dorotejo, kateri sta kumovala Mr. in Mrs. Martin Hozjan. — Mr. in Mrs. Jozefa Utroša je pustila hčerko Jožefo, kateri sta bila botra Mr. in Mrs. John Horwath. — Mr. in Mrs. Louis Majcen je pustila hčerko Mary, kateri sta bila botra Mr. in Mrs. Anton Farkas. — Novim farančkom obilo sreče na cesti življenja. — Mr. in Mrs. Vavpotič je pobrala smrt malo hčerke, nekoliko mesecev staro. Naše sožalje.

V nedeljo bo veliki dan za našo naselbino, ko bomo blagoslovili izdelani del naše šole. Slovesnost se bo začela ob 3. popoldne s sv. rožnim vencom. Potem je sprevid v šolo, kjer bo blagoslov prostorov in

kipov v šoli. Po blagoslovu gremo v pritličje, kjer je govor in nato se začne zabava in fer. Naj ne bo farana, ki bi ta dan ne prišel k tej slavnosti.

V dvorani bodo nastopili zvečer tudi naši Orlici z nekoliko vajami.

Ker bi bile zabave pred Zahvalnim dnevom preveč skupaj, prestavi Adria svojo igro "Moč Uniforme" na 3. decembra.

Društvo "Marije Pomagaj" bo imelo svojo igro 19. decembra.

Priprave za našo Bunko and Card Party v Douglas Park Refectory 14. novembra se vrši pridno vse priprave.

Naši "Orli" in "Orlice" bodo imeli skupni nastop 19. novembra v pritličju šole. Po nastopu prosta zabava in ples. Čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnih orodij v novem prostoru v pritličju šole. V nedeljo pridejo naši vrli Waukegažani igrati sem v Chicago igro "Deseti brat" za društvo sv. Štefana.

Chicago, Ill. — Naše zabave v cerkveni in šolski dvorani:

28. oktobra, v soboto zvečer, v cerkveni dvorani igra "Deseti brat" igrajo Waukegažanski igralci.

29. oktobra, v nedeljo popoldne, se igra "Deseti brat" ponovi.

14. novembra, v četrtek zvečer, Bunko-card Party v Douglas Park Refectory.

19. novembra: v nedeljo popoldne in zvečer javno vežbanje "Orlov" in "Orlice" in ples.

29. novembra, v sredo večer "Thanksgiving Eve" Hard Hard time Party mlad. kluba Sv. Štefana v šoli.

30. novembra, v četrtek Thanksgiving dan, popoldne in zvečer, zabava društva Sv. Ivana Krst. v šoli.

3. decembra, v nedeljo zvečer "Adria" igra "Moč Uniforme."

27. decembra, na Božič, Božičnica šolske mladine.

31. decembra na Silvestrov večer zabava Družbe Sv. Mohorja v šoli.

11. Februarja, na pustno nedeljo igra in zabava Adria v šoli.

"LOGIKA NEWYORSKIH UREDNIKOV"

To se je godilo dne 10. oktobra v uredništvu slovenskega newyorškega dnevnika, ki je že tolikrat svojo politično barvo izpremenil, da je že pozabil s katero je pričel.

Glavni urednik G. N. upravniku: "Ali si prejel kak dopis za uredništvo?"

Upravnik: "Boga mi, nič ni prišlo!"

Pomožni urednik glavnemu uredniku: "Imate še kaj tvarine, tiskarji nimajo nič."

Gl. urednik: "Saj sem ti dal dopis, ki sem ga sklanjal včeraj."

Pom. urednik: "Da, pa tistega smo objavili včeraj, tako lepo smo ga okrasili in smo s tem pokazali, da tudi mi še do bimo kak dopis."

Gl. urednik: "Da prav, da bodo videli v Chicago, da mi ne nastrizemo vse, kar je v našem listu. Pri nas imamo tvarine vedno dovolj, in nismo v tem tako na slabem, kakor pri chicaški Edinosti."

Stranska vrata se odpro. V uredništvo prihiteli poslovodja tiskarne: "No, no, ali imata kaj, tiskarji so brez dela."

Gl. urednik stopi h pomožnemu uredniku in mu na tiho reče: "Pojdi pa naredi kaj iz starokrajskih listov!"

Pom. urednik odide na svoje delo z uredniškimi škjarji, kmalu se vrne nazaj in zopet sede k gl. uredniku, ki je ravno pisal za Petra Zgago in mu reče: "Sedaj sem pa nastregel iz ljubljanskega Slovenca članek 'Orijentsko vprašanje' in še mnogo drugega, tako, da bo zadosti za celi teden. Zatem sta še pridno zabavljala čez chicaško "Edinost."

Kar zopet prileti stavec v uredništvo in jezno reče: "Strele nemarne, dajte mi kaj, da na stavim za današnjo številko!"

Gl. urednik: "Ali še vedno manjka."

Stavec: "Seveda manjka, na drugi strani še za pol kolone!"

Gl. urednik pom. uredniku: "Vzemi iz chicaške Edinosti par smešnic za ta prazni prostor, so jako fine."

Pom. urednik, ki je prej poslušal gl. urednika, ki je zabavljaj čez Edinost: "Ja, Boga mi, ali niste trdili pred dobro minuto, da Edinost ni za nič?"

Gl. urednik: "Ti tega ne razumeš, misliš, da bom javno trdil, da je Edinost dobra, kaj bodo pa naši bravci rekli? To je vendar časnikarska običajnost!"

Pom. urednik: "Ja, pa bom mogoče spodaj omeniti, da je iz Edinosti."

Gl. urednik: "Nič ni potreba, za naslov zapiši 'šala' pa bo šla ta zemlja, kakor bi se spekla v naših glavah."

In tako so končno zmašili 237. števec. G. N. v newyorškem uredništvu. In ko so bili gotovi, je junak Pe-Te-ček potegnil iz žepa robec si obrisal znoj raz čela in veselo vzkliknil: "Pa smo jo!"

AMERIŠKA SLOVENKA.

ZAKAJ JE ŽENA DOLŽNA ITI NA VOLIŠČE?

Mej nami ženami, zlasti mej Slovenkami, je navada, da nekako brezbrizno govorimo o politiki in volitvah. Opozori katero na to dolžnost in od nje boš dobila odgovor, da se ne mara vmešavati v politiko, da to je za moža itd. Da, pa zbudim pri naših ženah, ki imajo pravico do volitev njih pozornost, naj omenim samo par predmetov, o katerih naše žene prav rade v vsakdanjem življenju govorijo. Že takoj pri njenem domu se prične tako govorjenje. Poglejmo po mestih, kjer imajo ženske upravo. Tam se kopiči po ulicah nesnaga in občinski možje, aldermani, kateri so določeni, da pazijo na red po svojem okrožju ne izpolnjuje svojih dolžnosti. V takih mestih se razširja smrad, ker se razni odmečki ne odpeljejo in to povzroča nezadovoljnost med občinstvom, da godrnja čez upravo. Gospodinjse se jeze nad takimi občinskimi možmi. Vidite, ko bi se pa občinstvo zanimalo za politiko in preštudiralo dobro kandidate za kate-re je volilo, bi pa imeli boljše upravo, boljše može na krmilu, ki bi pazili na snago in red. Vse to je v veliki meri odvisno od občinskih mož. Če so ti slabi, je slaba uprava; če so oni zaničerni, je zaničerna uprava. Da pa pridejo v urade slabi može pa pada odgovornost na volivce, ker se ne zanimajo za blagostanje svojega okrožja in svojega mesta.

Istotako je z gospodarstvom pri državnih in mestnih upravah. Če so v takih uradih skrbni gospodarji, občina napreduje finančno in v drugih ozirih. Saj denar, ki prihaja za vzdrževanje mestne uprave, prihaja direktno iz tvojega žepa, ki ga plačuješ pri tvojih davkih, torej je tu zopet dolžnost, da paziš, koga voliš v urad, kjer bo gospodaril s tvojim denarjem, ki ga ti plačuješ v te svrhe. Torej direktno pride vrsta na tebe, da si ti gospodar ob času volitev uprave tvojega okrožja, mesta v katerem živiš in države v kateri si. Zato je dolžnost volivca in volivke, da gre na volišče in stori v tem svojo dolžnost. Če bi volivci, zlasti delavstvo ob času volitev nekoliko bolj študirali politiko in kandidate, katere voli v razne urade, bi bilo tudi v marsičem veliko boljše na svetu, kakor je. Tako pa godrnjamo eden zoper drugega, toda če pa temeljito premislimo vse smo krivi sami, ker se ne zanimamo za stvar tedaj, ko je čas in to je ob času volitev.

Ker je ženskam dana volivna pravica, so ženske s tem veliko pridobile. Dolžne so te dolžnosti izpolnjevati in pomagati izboljševati upravni sistem svojega lokala, občine, okraja, dežele in države.

Zato žena, ki ima pravico do volišča, ne dela prav če se iste tudi ne posluži ob času volitev. Žene v politiko in na delo za boljše upravo po naših občinah, mestih, okrajih, deželah in državah. Demokracija, ki je vam odprla vrata na volišča vas vabi, da posežete tudi s svojim razumom v delokrog politike in skušate pomagati preurediti sistem v današnji družbi, katere temeljni so gnili, da je za obžalovati. Za dobro in zdravo preureditev teh razmer v človeški družbi je potreba prisotnosti zdravega razuma vseh državljanov in državljanek, da si bodo ob času volitev izbrali take ljudi v urade, ki jim bodo koristili in interesi ljudstva pri srečju.

Zato volivke vse na volišča, niti ena naj se ne izogne tej dolžnosti, ki jih tirja od nas vseh žena naš lastni blagobit! Na volišča za našo boljše in srečnejšo bodočnost!

D.

ZA NAŠE KUCHARICE.

Prisiljeno zelje. Razreži dve ali tri glavice belega zelja, nekoliko debeleje kot za salato, deni nanj žlico soli in malo kumne, premešaj in ga pusti, da stoji. Potem deni v kozico dve žlici masti; ko je vroča, malo fino zrezane čebule; ko je rumena, žlico moke. Ožmi zdaj zelje ter ga prideni prežganju, prilij malo kisa in juhe ali vode ter pusti, da še kake pol ure počasi vre.

Posiljeno zelje drugače. Iztrebi in nareži zeljnate glave kakor za salato; deni jih v kozico; če pripravljajš jed za 6 oseb, vlij gor 3 žlice kisa pa ravno toliko dobre juhe ali vode; potem zelje osoli, potresi malo s kumno ter z mastjo ali razbeljeno slanino zabeli, potem pokrij in počasi praži pri ognju. Ko se posuši, t. j. ko vso mokroto popije, potresi malo z moko, premešaj, zalij malo z juho; ko se še malo pokuha, je gotovo.

Če hočeš, da bo zelje rumeno, deni v mastno ponev pol kavne žlice stolčnega sladkorja; ko se speni, vlij noter malo juhe pa primešaj vse zelju.

Praženo zelje. Nareži zelje kakor prej, posoli, potresi ga s kumno. Potem deni v kozico masti; ko je vroča, prideni žlico sladkorja in malo drobno zrezane čebule; ko je rumeno, ožmi zelje ter ga tudi prideni. Prilij par žlic kisa ter praži pokrito, da se osuši. Potem ga potresi s žlico moke, prilij še malo juheter pusti, da še malo vre.

Praženo zelje sladko. Prereži majhne trde glave na štiri dele (štore obreži), skuhaj jih v slani vodi, stresi na rešeto ter polij z mrzlo vodo. Ko se odteče, deni v kozico nekoliko seka pečenke, deni vanj zelje, tesno kos poleg kosa, pokrij ter praži, da bo mehko. Naredi prav bledorumen prežganje, prideni k zelju, pa še nekoliko kumne in juhe ter pusti, da se še malo pokuha.

RAZNI NASVETI.

Za revmatizem. — Vzemi sveže jajce in ga deni v skodelico, napolnjeno z močnim jesihom. V približno dveh dneh se lupina raztopi. Temu prilij nekoliko trepetinovega olja in s tem drgni dotična mesta kjer čutiš trganje revmatizma. — Mno-gim pomaga tudi obilno vživanje brusnic. Tudi za čaj prirejeno perje te rastline je zdravično. Prireja se kakor kitajski čaj. — Vspešno zdravilo proti revmatizmu je tudi zmes z enakih delov kafrnega in terpen-tinovega špirta.

Srbečica. — Srbečica se navadno pojavlja vzporedno s kako kožno boleznijo. Olajševalno sredstvo so ot-trobne kopeli. Kuhaj kakih 5 fun-tov pšeničnih otrobov kakih 5 mi-nut v primerni množini vrele vode, ter primešaj odlivko vodi, v kateri se koplješ.

Sredstvo proti sušici. — 1. Skuhaj rožmarinovega semena na vinu in pij to vino. — 2. Vzemi vina in me-đu in skuhaj notri potoniko, da za-vre. Pij tisto gorko, je najboljša po-moč, kar se jih le misliti moreš.

Influenca. — Pri influenci je glav-no potenje. Pij zelo vroč čaj iz ena-kih delov lipovega cvetja, bezgovega cvetja in kamilic, ter se v postelji dobro pregrej.

Ali si že naročil "KOLEDAR AVE MARIA" svojcem v domovi-ni? — AKO NE, STORI TAKOJ!

PRODA SE HIŠA

iz proste roke takoj na lahka odpla-čila. Proda se iz vzroka, ker lastnik odpotuje v staro domovino. Hiša je v dobrem stanju in se jo dobi za niz-ko ceno če se jo takoj kupi. Za vsa pojasnila se obrnite na lastnika na: 1636 East 29th Street, LORAIN, OHIO.

PISMO IZ DOMOVINE.

Zbure pri Šmarjeti, Dolenjsko. — Cenjeni urednik: — Menda se ne boste preveč začudili, če vam jaz enkrat pišem, kot tujka iz starega kraja. Tista vaša Edinost me tako zanima, da je vsakokrat, ko jo poštar prinese že komaj pričakujem. Kar zamaknena sem v Ameriko, kadar jo čitam. Zdi se mi, kakor bi bila med Amerikanci v Ameriki. Veste g. urednik med nami v Jugoslaviji ni tiste edinosti, kakor jo imajo drugi narodi. Kaj več o jugoslovanskih razmerah me je pa skoro sram po-vedati...

Kar mi se mi stori, in kmalu bi bila še vam nevoščljiva, si mislim; ali ne bi bilo tudi za nas lepše in koristnejše, ko bi bila tudi med nami taka edinost, kot je v Ameriki. (Se motite, tudi med nami skrbijo gotovi radikalni elementi, da ni naša narodna edinost preveč trdna. Op. ured.) Zakaj ne bi, še pri nas imeli kak tak časopis, vsaj za nas kmečke, da bi se prijateljsko pogo-varjali med seboj iz kraja v kraj, vspodbujali eden drugega k lepem in vedenju in zraven, bi se vadili izobrazbe. Vse to se kaže iz vaših časopisov in zato ste nam tako pri-ljubljani Amerikanci. Vaši listi so pri nas tako udomačeni, da jih, ka-dar jih dolgo ni prav težko priča-kujemo. Ker je nas več v hiši se ču-ti vsak srečnega, kateri jih dobi pr-vi v roke, da jih potem na glas dru-gim bere. Mama vedno nam pravi-jo: otroci bodite hvaležni, da imate tako dobrega strica, da vam na-ročajo tako lepih časopisov.

Ampak, kadar jaz dobim v roke Edinost pogledam najprvo tistega našega ta "kunšnega" Pavleta, za-

to, ker se rada smejem. Pa on se naj-rajši le vedno krega in tisto njego-vo kreganje nam pa toliko smeha napravi, da je za počt. Ti presneti Pavle ti, temu je pa Bog eno merco več "brihta" dal kot drugim. Mu ča-stitam. Ampak radovedna sem pa le če ima ravno tako glavo, kakor dru-gi? —

Da, zares veliko kratkega časa nam naredi vaši dobri listi, zato smo dolžni velike zahvale našemu dobremu stricu G. Ivanu Kušarju, ker jih nam naročijo in ravno tako tudi vam g. urednik, ker jih nam tako redno pošiljate. Vsaj strica bi še posebej zahvalila a nimam pravega naslova. Za njihov sedanji na-slov, bi prav rada vedela.

Prav prisrčno pozdravljam moje-ga strica g. Ivana Kušar, kot njih soprogo in celo družino. Mogoče se katerikrat še kaj oglasim.

Tončka Gorenc, pridna čitatelj-ica lista "Edinosti."

MATERINŠČINA PREBIVAL-STVA.

Prebivalstvo mesta Chicago zna-ša po zadnjem ljudskem štetju 2.701.705 ljudi, od katerih je 2.589.169 belokožcev. Od teh je tujerod-cev in njihovih tukaj rojenih otrok nič manj kot 1.946.198. Belokožno prebivalstvo mesta Chicago je to-rej v razmerju tako-le razdeljeno: skoraj 25 od sto Amerikancev, kate-rih oba roditelja sta se že rodila v Združenih Državah, 44% tukaj ro-jenih od tujerodnih starišev in 31% tujerodcev. Torej tudi Chicago je precej "foreign city."

Po materinščini — izmed prve in druge generacije priseljencev — prečnjačijo Nemci, katerih je 431.340. Na to sledijo Angleži in Irci,

potem Poljaki, katerih je čez 300.000, za njimi Židje, Italijani, Švedi in Čehi.

Jugoslovanov, katerih materinšči-na je navedena kot srbohrvaščina o-ziroma slovenščina, je bilo na ljud-skem štetju od l. 1920. vsega skupaj 20.733 nasproti 16.204 v l. 1910., namreč:

Slovencev: 7.417, od teh 3.967 tu-jerodcev in 3.450 tukaj rojenih.

Srbo-Hrvatov: 13.316, od teh 8.456 tujerodcev in 4.860 tukaj ro-jenih.

Vseh Slovanov je bilo v Chicago: 502.075.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

v vrednosti je pripisovati bogatemu vin-skemu pridelku tega leta.

KOLIKO AVTOMOBILOV JE V DR-ŽAVI ILLINOIS?

Springfield, Ill. — Urad, ki izdaja do-voljenje za avtomobile, podaja statistič-ni proračun, ki kaže, da se nahaja v dr-žavi Illinois 770.705 avtomobilov. To šte-vilo se deli: 672.896 potniških avtomobi-lov in 97.809 tovornih-truckov vseh vrst.

PREMOGARSKI BARONJE OBDOL-ŽENI, DA HOČEJO DRAŽITI PREMOG.

Herrin, Ill. — Med operatorji in tr-govci s premogom, kakor tudi železniški-mi družbami, je sklenjena neka tajna pogodba, ki bodo pazili vsak s svojega stališča, da se cena premogu ne bo zni-žala s sedanjih cen.

To je zasledil neki pododbor čičaske-ga preskrbovalnega odbora za kurivo, za mesto Chicago.

DESET AMERIŠKIH BOJNIH LADIJ V KITAJSKEM VO-DOVJU.

Amoy, Kitajsko, 18. okt. — Ame-riška vlada je poslala v Kitajsko vo-dovje bojno ladijo Blackhawk, kate-ri je pridelenih devet rušilcev. Vlad-ni departament je to odredil radi var-stva ameriških interesov na daljnem vzhodu.

NAJVEČJA SLOVENSKA BANKA

v Ameriki je v Clevelandu, O. kajti v dobrih dveh letih svojega obstanka izka-zuje nad

DVA MILIJONA DOLARJEV PREMOŽENJA.

Malo je bank v Ameriki, katerih rast bi bila povprečno po milijon dolarjev na leto.

POPOLNA VARNOST VLOŽENEGA DENARJA

je pglavitni vzrok, da je postala naša Slovenska banka v tako kratkem času največji denarni zavod nove domovine. In kar je glavno: ustanovili so jo naši ljudje z našim denarjem. Vodstvo in vsa uprava je zopet v rokah naših ljudi.

POPOLNO NADZORSTVO VSEGA VLOŽENEGA DENARJA

nad našo banko ima država, potem posebni izvedenci in pa bančni direktorij, ki sestoji iz enaindvajsetih članov direktorija in šestih svetovalcev. Med njimi najdete sama naša imena, poznane in znanja vredne može. Zato nalagajo v tem domačem denarnem zavodu naše

JEDNOTE, ZVEZE IN POSAMEZNIKI

iz vseh krajev naše nove domovine. Med vložniki je država sama, County, šole, knjižnice, mesta itd. Pomnite, da naša banka obrestuje vse vloge po

4% OD DNEVA VLOGE DO DNEVA DVIGA.

Denar prinesite lahko osebno, če stanujete v bližini, ali pa ga pošljite po pošti in sicer z money ordrom, draftom ali čekom. Z obratno pošto prejmete hranilno knjižico, na katero zopet lahko dvignete svoj denar, kadar ga rabite.

POŠILJA DENAR NA VSE STRANI SVETA

in sicer po dnevnem kurzu, kakor je denar na svetovnem trgu, tako ga dobite vi. V zvezi je z najboljšimi denarnimi zavodi starega kraja in garantira vsa-ko pošiljatev z vsem svojim premoženjem.

NAJBOLJŠE IN NAJVARNEJŠE

je vselej tam, kjer je naše. Ako zaupate denar naši Slovenski Banki, potem ste lahko brez vse skrbi zanj. Obrnite se osebno ali pa pišite na

THE NORTH AMERICAN BANKING & SAVING CO.
St. Clair & 62nd St. Cleveland, O.

ZADNJA PRAVDA.

ROMAN

Spisal češki J. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

Doma so vsi še pred zajtrkom voščili očetu. Poljubili so mu roko in se v preprostih besedah zahvalili za vse, kar je za nje storil: "za božanje in palico, za jelo in delo. Vse naj bi mu ljubi Bog stotisočkrat povrnil z dobrim." S praznimi rokami so pristopali k njemu, samo Dodlička mu je stisnila v trde dlani mehko rutico: "Če bi imela več, verjemite, oče, srce bi z vami razdelila, tako kakor svojega očeta Vas imam rada," je govorila krotko in odkrito; kakor rožica je pri tem zardela in tako lepo je pogledala Porazila, da je moral obrniti glavo in iti k oknu. "Presneta žaba," se je jezil v duhu in premagoval ginjenost. "Je kakor pipec za groš in zmotila je še mene starega človeka, da bi se skoraj začel cemeriti."

"Ti se pa znaš prilizovati — kakor mačka," je zbadla svakinjo Manca. Čutila je, da bi ne mogla reči staremu tistega, kar Dodlička, za nolen denar, in ni verjela, da Dodlička odkritosrčno misli.

"Čemu si si delala stroške!" se je zahvalil gospodar že zopet miren in takoj zaklical: "Prinesi torej zajtrk."

To je velel Gašperici, ki je še vedno gospodarila v kuhinji, da se ne bi mladi mudili s kuho. "Še kosilo nam boš skuhala in potem izročiš kuhalnico mladi; večerjali bomo že vsak v svojem!"

"Vsak v svojem?" se je začudila gostačka, in skoraj bi ji bila padla skleda iz rok. "Kaj pa Vi, stric, ali ne boste jedli z mladimi?"

"Ne vem, če me povabijo!" se je smejal Porazil.

"No, ta bi bila lepa!"

"Samo če vam bo teknilo; jaz sem slaba kuharica," se je oglasila Manca, "zato pa je Dodlička tam-le bolj fina."

Zelo rada kuham, oče, samo povedati morate, kaj imate radi."

"Tititi!" je zapretil s prstom Porazil in jo zopet nekako skrbno pogledal. "Kruh in krompir je kmetova hrana; zapomni si! Zdaj pa jejmo!"

Po zajterku so začeli deliti. Par volov so prepeljali v nove hleve in takoj so obesili tudi jarme na kljuko; razdelili krave in jalovice; iz hleva so šli v skedenj in delili rešeta, cepce, kose, slamoreznice, verige na pol in pol. Odtod so šli v kolnico. Vozove, pluge, brane, motike, lopate so devali na dva kupa, perutnino so razdelili v dve jati v žitnici so odmerili žito na dvoje. Cel dan jim je minil pri tem poslu in mladi še vedno niso vedeli, kje bo kdo gospodaril, kdo bo ostal na rojstnem domu, kdo se bo selil v novo poslopje. Zato so delili radevolje in pravično. Šele ko je prišla na vrsto delitev pernic in pohištva v hiši, je obstal Porazil pri mizi in čakal, da pridejo za njim še drugi. Na njegovem licu se je zrcalilo nenavadno vznemirjenje. Ne da bi se zavedal, se je Porazil vedel kakor star kralj, ki se pripravlja, oddati žezlo in prestol svojemu nasledniku.

"Preden se tega-le dotaknemo," je pokazal kmet z roko okrog na razpostavljene klopi, skrinje, kuhinjsko opravo, omare in postelje, "se morate odločiti, kdo bo ostal v hiši in kdo se bo selil v novo poslopje."

Mladi so poslušali kot v cerkvi — tudi potem, ko je oče že umolknil, kakor bi pričakoval, da se sedaj oglasi Martin ali Adam. Niso si n-pali spregovoriti.

"Vest mi pravi, da sem pravično razdelil premoženje in da je čas izročiti ga vam. Kakor rja z železom, tako dela starost s človekom. Kakor na mostu ljudje na eni strani prihajajo in na drugi odhajajo, da ne nastane gneča, tako je tudi v življenju. Čutim, da sem jaz ta most že prekorčal, in sem vesel, da imam komu izročiti to, kar sem pred leti prevzel od rajnega očeta. Na tem posestvu je gospodaril rod Porazilov, odkar stoji Klenči. Nič jih ni uničilo, ne vojske, ne bolezni, ne beda; vse so prenesli. Tu na tej zemlji je deblo in korenina našega rodu, v Draženovu in Potrekovu so njegove veje. Od tega trenutka pa bodeta tudi v Klenči dva rodova Porazilov in reklo se bo "pri Zgornjih" in "pri Spodnjih". Nerač sem raztrgal njive in travnike na polovico, nerad razdelil dvorišče, toda kar mora biti, moraš storiti rad ali nerad. Niti groša nisem nikomur dolžan, a v gotovini tudi nimam ni groša. Vzel sem iz hranilnice vse, kar sem bil prihranil z rajno materjo in pozneje sam z vama. — Vse je slo za stavbo. Notar iz mesta pritiska name, naj se odločim, kateremu izmed vaju naj pripišem novo hišo, da bo mogel napraviti pisma. Veliko sem o tem premišljeval. Hotel sem dati novo hišo Adamu, a Martin naj bi ostal kot starejši tukaj, kjer so se rodili vsi Porazili, kjer so živeli in umirali. Če pa Manca misli, da je novo poslopje lepše in da je staro le šara, bom pa drugače ukrenil. Naj se pa Adam naseli tu in Martin tam."

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.



Němček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

"Če bi nama pustil vse v hiši tako, kakor stoji in leži," — se je hitro in pogumno oglasila Manca, "bi midva z Martinom rajši ostala tukaj. Dodlička bo dobila od doma opravo, naši pa mi ne morejo ničesar napraviti, kakor sami veste, zato bi bila zadovoljna s tem-le, četudi je slabše."

"Mana, Mana, zopet govori iz tebe gladna lakomnost in za Martina govoriš in ravnaš. Očitati bi si enkrat, zato prepustimo vse Bogu," je počasi govoril stari Porazil, si nataknil naočnike, iztrgal iz koledarja košček papirja, ga razdelil na dvoje in enako pristrigel. Na prvi košček je napisal staro, na drugi pa novo hišno številko.

"Manca, nekaj mi pravi srce, da bi ne bila nikdar zadovoljna, če bi sam delil; vedno bi se ti lepše zdelo tisto, kar je drugemu pripadlo, in mislila bi, da smo te ogoljufali. Veš torej kaj, prepustimo to Gospodu Bogu in ti si izbereš, da bo mir. Tu imaš, potegni si listek! Kar potegneš, to je vajino!" In ponudil ji je svoj praznični klobuk, ki je tu visel še od zjutraj; na njegovem črnem dnu sta se belila dva za las enaka listka.

"Kaj si pa mislite, oče, o meni, saj bom zadovoljna z vsem," se je branila Manca. Toda samo na videz se je upirala, v duši je pa rekla: "Da — tako bo najboljšo, naj Bog sam to stvar razsodi."

"Ne govori in ubogaj očeta," jo je zavrnil Martin, katerega je bilo sram ženine lakomnosti in jo je na vso moč zakrival.

Manca je zatisnila oči, stegnila roko, trenutek brskala po klobuku, odkler si ni slednjič izbrala listka in ga naglo, požrešno, kot plen zmčkal v stisnjeni roki. Srce ji je utripalo, toda ravno tako je utripalo drugim. Manca ni dala listka, kakor bi se spodobilo, najprej očetu, ampak sama ga je poželjivo razgrnila in radostno vzdiknila: "Hvala Bogu, to-le je naše! Ne bova se selila."

"In jaz ostanem torej z vama; ti, Adam, kot mlajši boš moral odnehati in se zadovoljiti s tem, kar je ostalo."

"Bog Vam povrni vse," je radostno pokimal z glavo Adam in takoj silil ženo: "Pojdiva, Dodlička, pojdiva, pripeljiva si tvojo balo. — Pojdiva, domov greva, na svoje, domov. . . ." Glas se mu je tresel od veselja in nestrpnosti, ko je odhajal, in stari Porazil je žalostno gledal za njim in za vozom, ko se je peljal h Krejčevim in pripeljal opravo. Pa tudi na novi dimnik je kmet pogledal z žalostjo, ko je iz njega priplaval prvi oblček dima in se dvignil proti nebu. "Novo družinsko ognjišče," je vzdihnil. "Bog daj tem otrokom in vsem prihodnjim srečo pod novo streho," je goreče želel. Nekaj ga je vleklo za Adamom in Dodličko; čutil je, da bi mu bilo tam bolje, da bi tam užil več srčne gorkote. Toda stara navada tega ni pripuščala. Pobral je svoj klobuk, skrinjo, posteljo, mizo, dva ali tri stole in se s tem preselil čez vežo v svojo sobico. Martin mu je tam zabil še nekoliko žebličkov v steno, razobesil svete podobe, in pri Porazilovih se je začelo novo življenje. . . .

Dolžnost Slovencev v Chicagi

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblachila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRY CO.

Wet and Dry Wash

JOHN ČERNOVICH, lastnik.

255 W. 31st Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Yards 5893.

NAJLEPŠA PRILOŽNOST PRITI NARAVNOST V DOMOVINO SKOZI TRST, ALI DUBROVNIK.

Z NASLEDNIMI PARNIKI:

	CENE	
	II. raz.	II. raz.
14-ega okt. BELVEDERE.....	\$145.—	\$ 90.—
21-ega okt. PRES. WILSON.....	\$150.—	\$102.50
11-ega nov. ARGENTINA.....	\$140.—	\$ 90.—
25-ega nov. SCYTHIA.....	\$150.—	\$105.—
	vojna taksa \$5.—	

Dobra postrežba. Kabine tudi za III razred. Pišite, ali pošljite takoj brzojav, da Vam zagotovim prostor.

Pošiljam dinarje — krone po pošti ali brzojavno po najnižjih cenah v stari kraj. Sprejemljem denar v hranilnico in plačam po 4% obresti. Opravljam vse bančne posle.

EMIL KISS, bankir

133 Second Ave., New York City N. Y.

ZASTOPSTVO OD: SLAVENSKE BANKE D. D. ZAGREB, PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE, ZAGREB IN FRANCOŠKO-SRBSKE BANKE, BEOGRAD.

Ne bočete imeti dobro obuvaro tedaj pojdite v prodajalno Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

6107 St. Clair avenue,

Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik listov "Edinost", "Ave Maria" in "Glasnika Presv. Srca Jezusovega." On ima tudi vedno v zalogi naše vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi kupite letošnji "Koledar Ave Maria", leto eden izmed najbolj zanimivih slovenskih koledarjev v Ameriki. Za vse ki ie v zvezi z našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

Malo obljubiti, pa tisto storiti je veliko bolje, kakor veliko obljubiti, pa malo storiti.

Kaj bodo ljudje rekli, na to ne glej; kaj bo Bog rekel, na to glej!

ZAKAJ NE ŽIVITE, DA VIDIMO?

Znameniti iznajditelj Marconi, kateremu je pripisovati zmagovalstvo "brezžičnega brzojava," je pravkar izjavil, da bo znanost preobrazila svet tekom petdesetih let. "Morda je le malo ljudi med nami, ki vidijo, kako naglo se izpreminja naš svet. Iznajdbe in razkritja bodo sipala koristi na človeško pleme v neprestano rastoči hitrosti. Življenje se bo na tem planetu tako izpremenilo, da bi ga mi, ki smo tu sečaj, kaj težko izpoznali." No, to je obetajoče prerokovanje. Zakaj ne živite, da vidimo to? Pravilna skrb za želodčni drob je bistvena dobremu zdravju in dolgemu življenju, in Trinerjevo grenko vino je pripravek, ki je bistven tisti skrbi. Ono odpravlja i z sistema vso izprideno tvarino, pomaga prebavi in povečava slast. Vživajte Trinerjevo grenko vino — in po 50 letih naj vidimo, ali je imel Marconi prav, ali ne. Jesen je tudi letni čas za dvoje drugih zanesljivih zdravil: Trinerjev liniment nudi naglo od pomoč v slučaju revmatizma ali nevralgičnih bolečin in vnetja v ledju, in Trinerjev Cough Sedative je neprekosljivo zdravilo za kašelj. Vprašajte svojega lekarnarja ali trgovca z zdravili po teh zanesljivih zdravilih!

KADAR MISLITE NA STARI KRAJ, MISLITE NA SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70 Ninth Ave., New York, N. Y.

Ona pošilja denar v stari kraj potom svojih lastnih direkt-nih zvez s pošto in zanesljivimi bankami,

prodaja parobrodne listke za ve važne linije za potovanje i Evropo in o dtam sem.

izdeluje listine za dobavo oseb iz starega kraja in druga notarska opravila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni naslov.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.



SLOV. KAT.

PEVSKO DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glassa ave. — Tajnik: Ig. Zupančič, 6708 Edna avenue. — Blagajnik: Frank Matjasič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor Ant. Smolč, 6411 Varian ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

DRUŠTVO SV. VIDA ŠT. 25., K. S. K. J. V CLEVELANDU, OHIO.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta starosti. Vi se lahko zavarujete za \$250, \$500 in \$1000 smrtnine. Društvo plačuje \$7 na teden bolniške podpore. V mladinski oddelci se sprejemajo otroci od 1.—16. leta starosti. Dr. zboruje vsako nedeljo v mescu v Knausovi dvorani. Asesment se plačuje samo na seji, od 10 ure dopoldne do 4 ure popoldne. Vsa nadaljna pojasnila dobite lahko vsaki čas pri društvenih uradnikih. Predsednik John Widervol, 1153 East 51st Street.

Podpredsednik Joseph Žulič. Tajnik Ant. Fortuna, 1175 E. 61st St. Blagajnik John Melle. Zastopnik Joseph Rus, 6519 Bonna ave. Nadzorniki John Žulič, Anton Strniša, n. Joseph Ponikvar. — Zastavonoša Ant. Drenik. Dr. zdravnik Dr. J. M. Seliškar.